

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

a HAT-KP-1-2023/1-001343 azonosítószámú Határtalanul! pályázathoz

Pályázat címe: Történelmi és irodalmi emlékhelyeink a Felvidéken

A kirándulás 2024.05.14 – 2024. 05.17. között valósult meg 24 fő tanuló és 3 fő kísérő pedagógus részvételével, saját szervezésben.

Magyarság Háza rendhagyó tanóráin való részvétel:

2024. március 20-án a Határtalanul! pályázatban érintett 24 tanuló és 3 kísérőtanár részt vett a Magyarság Háza Galériában szervezett „Marosán Csaba: Humor az irodalomban” című rendhagyó órán. Az óralátogató csoporthoz csatlakozott még 4 tanuló, akik felvidéki kirándulásunkon nem vettek részt. A 14 éven aluliak ingyenes utazásának lehetőségét kihasználva vonattal utaztunk a fővárosba, ahol tömegközlekedéssel és egy

rövid gyalogos belvárosi városnézést követően értünk el a Galériához. Tanítványaink így foglalták össze tapasztalataikat: „Március 20-án kísérő tanárainkkal együtt meglátogattuk a Magyarság Házát Budapesten, és egy kultúrtörténeti előadáson vettünk részt, ahol rengeteg érdekes, vidám és tanulságos tevékenységet sikerült Marosán Csaba színművésznek egyetlen óra alatt bemutatnia anélkül, hogy unalmassá vagy vontatottá vált volna az előadás menete. Felszabadult, játékos előadásban volt részünk, pozitív élményekkel gazdagodtunk. A szilágysági és kalotaszegi gyökerekkel rendelkező művész évek óta önálló műsoraival járja az országot és a nagyvilágot a magyar irodalmat népszerűsítve, nyelvünk megőrzését hirdetve. Örülünk, hogy nekünk is szerencsénk volt találkozni vele.”

Előkészítő foglalkozás:

Dátum: 2024. április 29.

Hangodi László
főmuzeológus - történész
előadásában áttekintést
nyújtott a határon túli
magyarság létszámáról,
XX. századi sorsáról, a
felvidéki magyarság
történelmi múltjáról,

demográfiai jellemzőiről. Mint helytörténész, felhívta a figyelmet a Felvidék tapolcai kötődéseire (Batsányi János családjának eredete, 1848/49-es tapolcai nemzetőrök és honvédek felvidéki jelenléte, Csermák József olimpiai bajnokunk szenci kötődése stb.). Az előkészítő foglalkozás második felében Bajner Imre történelem-földrajz szakos tanár Szlovákia rövid történetéről, lakosságának összetételéről, földrajzi viszonyairól, valamint képekkel szemléltetve az ott élő magyarság néprajzi hagyományairól adott tájékoztatást. Ismertetésre került a tanulmányút napokra lebontott programja, térképekkel alátámasztva. Előkészítő foglalkozásunk zárásaként a **Határtalanul! Barangoló digitális tartalomtár** segítségével, a komáromi erőddel kapcsolatos ismereteinket bővíthettük interaktív feladatok megoldásával.

Tanulmányi kirándulás bemutatása

1. nap

2024. május 14-én reggel 8 óra előtt indultunk Tapolcáról 24 tanulóval 3 kísérő pedagógussal.

A kiváló időjárási és útviszonyoknak köszönhetően időben érkezünk a **révkomáromi erődhöz**, ahol az előre lefoglalt időpontban (11 óra) két fiatal, rendkívül szimpatikus idegenvezető várt minket és vezetett körbe Közép-Európa legnagyobb erősségében. A hadtörténeti valamint az építészeti ismeretek bővítésén túl a „vak kiállítás” és a kazamatákban való bolyongás maradandó élményt jelentett számunkra.

Az erőd után a belváros irányába sétálva megálltunk a Tiszti Pavilonnál Selye János szobránál, ahol megemlékeztünk a stressz-elmélet megalkotójának kalandos életéről. Ezután a Zichy Palotában **Jókai Mór és Lehár Ferenc emlékkiállítását** tekintettük meg, ahol a múzeum munkatársa mutatta be nekünk Komárom neves művészeinek emlékeit, valamint a város XIX. és XX. századi helytörténeti értékeit.

A Zichy Palotából utunk a szomszédos **Európa-udvarban** vezetett, ahol megcsodáltuk a 35 európai ország építészetét megjelenítő épületegyüttest. Az udvar közepén található szökőkútnál megpihentünk.

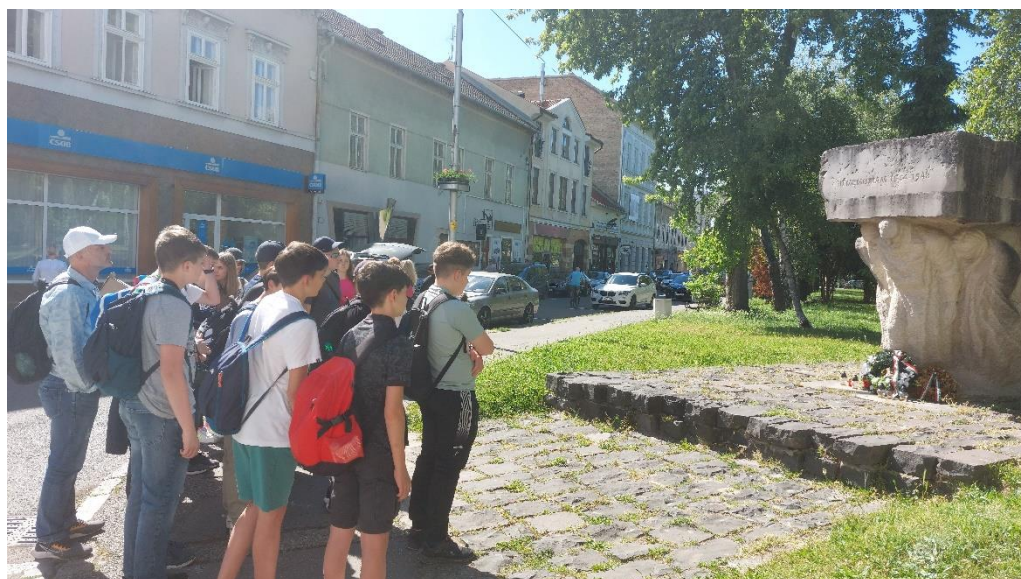
A város főterén koszorút helyeztünk el tanulói kiselőadást követően **Klapka György szobránál** és meghallgattuk a Városháza tornyában trombitáló huszár Klapka-indulóját.

A Dunamente Múzeum központi épülete előtt megkoszorúztuk **Jókai Mór szobrát**.

Lehár Ferenc egykori szülőháza helyén állított szobránál tisztelegtünk a magyar zenetörténet nevezetes alakja előtt.

Rövid történelmi ismertető után megkoszorúztuk a **Meghurcoltak emlékművét**, amely a 1944-1948. közötti vészterhes felvidéki idők áldozatainak állít emléket.

Révkomáromi sétánk végén a Fő téren fagyaltozásra került sor. Az erőd parkolójában várakozó autóbuszunk megközelítése közben, programunk zárásaként néhány gondolat erejéig megálltunk **V. László szobránál**, felidézve a magyar történelemben betöltött szerepét.

16 óra körül megérkeztünk Marcelházára, ahol meleg szavakkal és kaláccsal fogadtak minket vendéglátóink.

A tapolcai és marcelházi iskola diákjai **csapatépítő játékokkal** valamint rögtönzött sportmérkőzésekkel kezdték meg az ismerkedést. Nagy sikert aratott a „ringó” néven bemutatott csapatjáték, aminek szabályait a felvidéki diákoktól tanultuk meg.

2. nap

A **búcsi Babamúzeumban** megismerkedhettünk a felvidéki magyarság népviseletével, a kurtaszoknya eredetével, a jászol és a frászkarika rejtelseivel.

Utunkat Zsitvatő irányába folytattuk, ahol megálltunk és tanulói kiselőadással emlékeztünk a **zsitvatoroki békére**. Két diák megkondíthatta az emlékhely harangjait.

Dél előtt 10 órakor találkoztunk **Paton** (Patince) marcelházi 7. osztályos vendég-látóinkkal, akikkel 4 órás **közös fürdőzés**-sel, vízi vetélkedővel folytattuk az ismerkedést.

A fürdözést követően megálltunk a **virti temető**nél, ahol kiselőadást követően marcelházi barátainkkal közösen megkoszorúztuk **Baróti Szabó Dávid** sírját, aki iskolánk névadójával, Batsányi Jánossal

kassai tartózkodása idején szoros kapcsolatba került.

Megérkezve a marcelházi alapiskolába a 3. osztályos helyi kisdíákoknak **kézműves foglalkozást** tartottak csoportunk 7. osztályos lánytanulói. A színes papírforgó elkészítésébe csillogó szemekkel bekapcsolódó kicsik örömmel vitték haza alkotásaikat.

A délutáni sportvetélkedők előtt az iskola felső aulájában nemzetiszínű szalagok kötöttünk a testvériskolai megállapodás aláírása alkalmából állított **emlékoszlopra**, valamint átadtuk ajándékunkat vendéglátóinknak.

Az iskola közelében található műfüves pályán vegyes csapatokat felállítva **kidobó, foci és kosárlabda mérkőzéseket** játszottunk a helyi fiatalokkal.

Vacsora előtt az alapiskola igazgató személyes családi történetekkel színesített érdekes és megrendítő előadást tartott a község központjának parkjában található **kitelepítettek emlékművénél**, ahol koszorút helyeztünk el.

3. nap

Marcelházi vendéglátóinktól reggel az iskola épülete előtt készített közös fotót követően búcsúztunk és megbeszéltük: szeptemberben újra találkozunk Tapolcán.

Ógyallán a Csillagvizsgálóba látogattunk, ahol először egy érdekes filmet néztünk meg az obszervatórium alapítójának, Konkoly Tege Miklósnak életéről, majd a planetáriumban a cirkumpoláris csillagképekkel ismerkedtünk meg. A napjainkban is működő intézmény egyik kupolájában egy csillagász bemutatta a naptevékenységekkel kapcsolatos kutatás részleteit, eszközeit.

Gútán átsétáltunk Európa leghosszabb fedett fahídján, majd a **hajómalom** működésével ismerkedtünk meg egy érdekes tárlatvezetés során.

A galántai vasútállomáson megtekintettük **Kodály Zoltán emléktábláját**, ahol édesapja állomásfőnökként teljesített szolgálatot.

Galánta központi parkjában tanulói kiselőadást hallgattunk meg **Kodály Zoltánról**, akinek **szobránál** koszorút helyeztünk el.

A délután második felében a **deáki bencéskolostor** templomában részletes tájékoztatást kaptunk a műemlék magyar művelődéstörténetben betöltött szerepéről (Halotti Beszéd), valamint egy csigalépcsőn felsétálhattunk a templom tetőterébe, ahol a szerzetesek feltételezett cellái voltak.

Vacsora után 3 fős csapatokat szervezetünk és egy totót

töltöttek ki a tanulók az első három nap alatt szerzett ismereteikből. Az összegyűjtött és kijavított tesztlapok értékelésére 4. nap délután útban hazafelé a győri TESCO parkolójában került sor.

4. nap

A **szenci** magyar tannyelvű alapiskola aulájában megkoszorúztuk városunk olimpiai bajnokának, **Csermák Józsefnek emléktábláját**, aki ebben az iskolában tanulta meg a betűvetés tudományát. A megemlékezésnek érdekessége volt, hogy csoportunkkal utazott a bajnok 7. évfolyamos unokája, akivel felkerestük a dédpapájáról elnevezett utcát is.

Elsétáltunk **Szenci Molnár Albert szobrához**, ahol tanulói kiselőadás segítségével ismerkedtünk meg a magyar művelődéstörténetben betöltött szerepével.

Bár kirándulásunk 4. napján az időjárás nem

fogadott kegyeibe minket, de a csendes eső sem tudta elvenni kedvünket és jó hangulatú sétával fedeztük fel Pozsony nevezetességeit.

A **pozsonyi** várban tájékoztatást kaptunk Pozsony magyar történelemben betöltött szerepéről, gyönyörködtünk a csodálatos panorámában

valamint a Szent Erzsébet szobornál is megálltunk megbeszélni a hozzákapcsolódó legendát. „Felülről” szemrevételeztük a koronázó templom monumentális épületét, részletezve történelmünkben betöltött szerepét, művészettörténeti értékeit.

Végigsétáltunk a **koronázási útvonalon** érintve a reformkori országgyűlések épületét és a **Szent Mihály kaput**.

A Szent Mihály kapu alatt a hiedelemnek megfelelően némán haladtunk át, bízva az utolsó témazárók sikerében.

Az **érseki palota** előtt megbeszéltük az épület reformkorban betöltött szerepét (Felső tábla ülései).

Az **óvárosházán** tanulmányoztuk az egymásra épülő

három építészeti stílus (gótika, reneszánsz, barokk) jegyeit.

Pozsonyi sétánkat a **Szent Márton dóm** meglátogatásával zártuk, ahol a gótika csodálatos stílusjegyein kívül a templom alatt nem rég feltárt sír üvegburkolat alatt megvilágított részletei keltették fel leginkább tanulóink érdeklődését.

Fáradtan, de élményekkel telve értünk haza Tapolcára 18 óra körül.

Értékelő óra:

Dátum: 2024. június 7.

Egy délutáni foglalkozás keretében (60 perc) történt meg a tanulmányút értékelése. A foglalkozásra készülve tanulóink a kiránduláson készített jegyzeteikből és

fényképeikből prezentációkat készítettek. A foglalkozás első felében ezeket a prezentációkat kiselőadásokat tartva bemutatták, amelyeket közösen értékeltük. Utána 10-12 fős csoportokban, kísérő tanárok irányításával beszélgetés formájában osztották meg egymással személyes élményeiket a tanulók, tablókat készítettek a kirándulásról. A tanulók megfogalmazták, hogy milyen elvárásokkal indultak a kirándulásra és ebből mi valósult meg. A tapasztalatokat a következő pályázat megírásánál felhasználjuk.

Témanap bemutatása a nemzeti összetartozás témájában, illetve a Nemzeti Összetartozás Napján:

2024. június 4-én iskolánkban témanapot szerveztünk a Nemzeti Összetartozás Napja alkalmából.

Tematikus napunkat a tornateremben tartott interaktív emlékműsorral kezdtük, amelynek csúcspontján a parkettára ragasztott Nagy-Magyarországot iskolánk diákjai „elfoglalták”.

Iskolánk aulájában a történelmi Magyarország különböző tájegységeinek népviseleteivel ismerkedhettek meg tanulóink tárlatvezetéssel.

Az udvaron solymász bemutatón gyűjthettek ismereteket diákjaink ezen nemes állatok szokásairól, tulajdonságairól, idomításukról és röptetésükről.

Felsős tanulóink a tornateremben elsajátíthatták a méta-játék alapjait, míg az alsósok az udvaron népi játékokat játszottak, amelyek közül az „Adj király katonát!” aratta a legnagyobb sikert.

Délután határon túli népmeséket illusztráltak a legkisebbek aszfaltkrétával.

Fakultatív program rövid bemutatása:

2024. június 5.

Tanulóink a kirándulásról készített prezentációjukra építve egy tanóra keretében beszámolót tartottak alsóbb éves iskolatársaiknak (első sorban a 6. évfolyamosoknak) élményeikről. Részletesen beszámoltak az út során meglátogatott helyszínekről, megszerzett ismereteikről. A marcellházi testvériskolásokkal szervezett közös tevékenységeket kiemelve hangsúlyozták, hogy ez volt a kirándulás legtöbb maradandó élményt nyújtó része és már alig várják a szeptemberi viszontlátást, amikor ismét találkozhatnak új barátaikkal és viszonyozhatják a szíves vendéglátást. Az előadás végén szívesen válaszoltak a feltett kérdésekre.

A szakmai beszámoló az iskola honlapján is olvasható. (www.tapolcaialtisk.hu)

Tapolca, 2024. június 14.

A szakmai beszámolót összeállította:

Bajner Imre Tamás
projektvezető